

Тамм Ігор Євгенович (1895 - 1971)

Ім'я цього знаменитого вченого відоме в усьому науковому світі. Один з найбільших фізиків сучасності, академік, лауреат Державних премій колишнього СРСР та Нобелівської премії, Герой Соціалістичної Праці. Ігор Євгенович Тамм був керівником однієї з наукових шкіл Академії наук СРСР. Починав він шлях у велику науку в місті Кіровограді.

Народився Тамм І.Є. 8 липня 1895 року у Владивостоці. Через три роки сім'я переїхала до Єлисаветграда, де його батько – Євген Теодорович Тамм, довгі роки служив міським інженером, згодом очолював єлисаветградський водогін, був автором електрифікації міста. Ігор Тамм навчався в чоловічій класичній гімназії, після її закінчення вступив до університету Единбурга (Шотландія), а потім продовжив навчання у Московському університеті. Коли під час громадянської війни університет припинив роботу, Тамм повернувся у Єлисаветград. Його обрали депутатом та делегатом на перший Всеросійський з'їзд Рад. І.Тамм займався просвітницькою роботою, вів гуртки на підприємствах міста. Брав активну участь у революційних подіях 1917 року, був делегатом від Єлисаветграда на першому з'їзді Рад, належав до фракції меншовиків-інтернаціоналістів. У липні 1919 року його відрядили у Москву на з'їзд з позашкільної освіти. Звідти він привіз п'ятсот томів книг педагогічного змісту.

У 1919 році Ігор Тамм разом зі своїм батьком став ініціатором розробки і видобутку бурого вугілля у районі Балашівки. Завдяки відкриттю видобутку, місто отримало необхідну кількість вугілля, якої вистачило, щоб пережити холодну зиму 1919 - 1920 років.

І.Тамм – автор фундаментального курсу “Основи теорії електрики” (1929 рік), який тільки за життя І.Тамма перевидавався 8 разів, багатьма мовами світу.

У 1934 році Ігор Євгенович очолив теоретичне відділення фізичного інституту, де створив школу фізиків-теоретиків. В цій установі розробляли теорію термоядерної зброї.

Разом з талановитим фізиком Андрієм Сахаровим Ігор Тамм працював у спеціальному науково-дослідному секретному центрі. Висунута ними у 1950 році ідея магнітного термоядерного реактора лягла в основу робіт СРСР з керованого термоядерного синтезу. У серпні 1953 року на Семіпалатинському полігоні була випробувана перша водородна бомба. Тамм і Сахаров отримали Золоті Зірки Героїв Соціалістичної Праці.

У 1958 році Тамму присуджена Нобелівська премія з фізики за теорію випромінювання.

Ігор Євгенович - лауреат двох Сталінських премій СРСР (1946, 1953). Нагороджений 4 орденами Леніна (1953, 1954, 1956, 1965), орденом Трудового Червоного Прапора (1945), медалями.

Рішенням Кіровоградської міської ради 12 вересня 2012 року Тамму Ігорю Євгеновичу посмертно присвоєно звання “Почесний громадянин міста Кіровограда”.